

РЕШЕНИЕ

№ 2038

гр. София, 29.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 09.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **10894** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ /ДПУСЯ/ срещу предписанието по т.2.2. от Констативен протокол № 05-02-9/02.09.2022г., съставен от Я. Ю. П. на длъжност „главен инспектор“ в РОНЯСС „Североизточна България“ и Д. Т. Я. – К. на длъжност „началник на отдел“ в РОНЯСС „Североизточна България“, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор /ДАМТН/, а именно да се възстанови експлоатационното състояние на основния изпускател и конструкцията на изходната шахта на съоръжението язовир „Вратарите“, находящ се в землището на [населено място], [община] – селска, в срок до 30.06.2023г.

Жалбоподателят моли за отмяната на посоченото предписание като незаконосъобразно поради липса на компетентност на административния орган, неспазване на установената форма и допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила. Посочва, че в чл.190, ал.4 от Закона за водите /ЗВод/ и чл.117 от Наредбата за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние са регламентирани правомощията на председателя на ДАМТН, но в нито една от посочените разпоредби, на него и на оправомощените от него длъжностни лица, не са дадени правомощия да

дават предписания за изграждането на съоръжения, извършването на ремонти и други технически дейности за привеждането на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние, каквото по своята същност представляват възстановяването на експлоатационното състояние на основния изпускател и конструкцията на изходната шахта на процесния язовир. Компетентният орган да дава предписания от категорията на оспореното, според жалбоподателя е комисията по чл.138а, ал.3 от Закона за водите, която се назначава от областния управител на съответната област. По отношение на възражението за неспазване на установената форма се мотивира, че процесното предписание е дадено при липса на фактически и правни основания за това, което от своя страна съставлява и нарушение на административнопроизводствените правила. Претендира присъждането на направените по производството разноски.

В съдебно заседание изложеното в жалбата и направеното искане се поддържат чрез юрк.В., който излага допълнителни съображения по съществуващото на спора в писмени бележки.

Ответниците по оспорването изразяват становище за неоснователност на жалбата в писмен отговор по нея, постъпил по делото на 02.03.2023г. Претендират присъждане на юрисконсултско възнаграждение. В съдебно заседание, редовно и своевременно призовани, не се явяват и не се представляват.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Процесният протокол обективира предписания, задължителни за изпълнение от техния адресат, с оглед което представлява индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК – властническо волеизявление на държавен орган, съответно подлежи на обжалване по реда на чл.145 и сл. АПК. Жалбата е подадена от адресата на акта и при наличие на правен интерес от оспорването с оглед неблагоприятното засягане на правната сфера на ДПУСЯ, тъй като за него се създават задължения с конкретен срок на изпълнение. Жалбата е подадена в преклузивния 14-дневен срок за оспорване, с оглед представените по делото доказателства за съобщаване на акта /л.38 и сл./.

Въз основа на това съдът приема, че жалбата, с която е сезиран, е допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, освен на основанията, сочени от оспорващия, на всички основания по чл.146 АПК съдът приема следното:

Оспореното предписание е издадено от компетентен административен орган - Я. Ю. П. на длъжност „главен инспектор“ в РОНЯСС „Североизточна България“ и Д. Т. Я. – К. на длъжност „началник на отдел“ в РОНЯСС „Североизточна България“, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при ДАМТН, оправомощени със Заповед № А-142/18.03.2022г. и Заповед № А-577/23.08.2022г. на председателя на ДАМТН, представляващи неразделна част от Заповед № А-776/22.12.2021г. на председателя на ДАМТН, с която на служители в агенцията, посочени поименно и с длъжността им, са делегирани правомощията да дават

предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях, както и да определят срок за тяхното изпълнение – т.5 от заповедта.

Конкретно с оспореното предписание по т.2.2. от процесния протокол на жалбоподателя е разпоредено извършването на дейности, които следва да бъдат квалифицирани като попадащи в дейностите, посочени в чл.138, ал.4, т.8 ЗВод – дейности, посредством които се осигурява постоянна защита, изразяващи се в мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация.

Оправомощаването произтича от разпоредбата на чл.190а, ал.1, т.3 ЗВод, съобразно която председателят на ДАМТН или оправомощени от него длъжностни лица по чл.190, ал.4 имат право да дават предписания на собствениците на язовирни стени и/или на съоръженията към тях съобразно правомощията си по този закон и наредбата по чл.141, ал.2, включително за извършване на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти и да определят срок за тяхното изпълнение.

Правомощията на председателя на ДАМТН за издаване на предписания във връзка с техническото състояние на контролираните обекти произтичат от възложената му с чл.10, ал.4 ЗВод политика по контрола върху техническото състояние и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях.

На основание чл.141, ал.2 ЗВод е приета Наредба за условията и реда за осъществяване на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях и за осъществяване на контрол за техническото им състояние, с която са определени изискванията за осъществяване на техническата експлоатация на язовирите в различните ѝ етапи; изискванията за осигуряване на безопасна експлоатация в нормални, екстремни и аварийни условия; редът за извършване на анализ за техническото състояние и оценка на сигурността на язовирните стени и съоръженията към тях; задълженията и отговорностите на собствениците на язовири, язовирни стени и съоръженията към тях и на операторите, както и редът и начинът, по който операторът ще осъществява дейността си и пр. като съгласно чл.118 от наредбата за изпълнението на функциите по чл.117 - свободен достъп до контролираните от тях язовири; изискване на необходимите данни, сведения, обяснения и друга информация; даване на предписания на собствениците на язовирни стени и/или съоръженията към тях съобразно правомощията си по Закона за водите и тази наредба, включително да предписват на собственика/оператора предприемане на мерки и действия за изясняване на техническото състояние и на условията за експлоатация на контролираните обекти, намаляване на водните обеми (с изключение на язовирите по приложение № 1 към чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закона за водите), както и да определят срок за тяхното изпълнение и пр., контролните органи извършват проверки, за които съставят констативни протоколи /чл.118, ал.2/. Този контрол е предвидено, че се извършва извън графика по чл.113, т.е. е различен от контрола, осъществяван от областния управител по реда на Раздел I от Глава втора на наредбата – „Комисия за проверка на готовността за безопасна експлоатация на язовирите“, регламентиран и в чл.138 от закона. Съгласно ал.1 от посочената разпоредба, защитата по чл.137 е оперативна и постоянна. Защитата от вредното въздействие на водите по чл.137 ЗВод включва 1. защита от наводнения; 2. защита от ледови явления; 3. защита на леглата и бреговете на реките от ерозия; 4. защита на бреговете от вълново въздействие; 5. защита от опасно повишаване или понижаване нивото на подземните води; 6. защита

на водосборните басейни от водна ерозия; 7. защита от изкуствен самоизлив на подземни води; 8. защита от предизвикани от морето наводнения на крайбрежни райони. Оперативната защита се изразява в провеждане на дейностите по чл. 19, ал. 1 от Закона за защита при бедствия и се осъществява от Единната спасителна система /чл.138, ал.2 ЗВод/. Според ал.4 на с.р. постоянната защита включва дейностите, възложени на изпълнителя на задължението за извършване на обществени услуги за защита от вредното въздействие на водите и: 1. изграждане и поддържане на диги, корекции на реки и дерета и други хидротехнически и защитни съоръжения; 2. създаване и поддържане на системи за наблюдения, прогнози и предупреждения; 3. регулиране нивото на подземните води при опасното им повишаване или понижаване; 4. дейности за защита на водосборните басейни от водна ерозия; 5. поддържане проводимостта на речните легла; 6. изграждане и поддържане на укрепителни и/или брегозащитни съоръжения по морския бряг за защита от вълновото въздействие; 7. прилагане на мерки за предотвратяване и ограничаване на щетите, нанесени от природните наводнения, провеждани в съответствие с плановете за управление на риска от наводнения; 8. изпълнение на мерки за поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безопасната им експлоатация; 9. изпълнение на дейности по извеждане от експлоатация на язовирни стени и/или съоръжения към тях, които са в предаварийно състояние, до възстановяване на технологичната и конструктивната им сигурност или ликвидация на такива язовирни стени и/или съоръжения, ако възстановяването или реконструкцията им са нецелесъобразни; 10. поддържане на условията за корабоплаване по река Д.. Според чл.138, ал.5 ЗВод постоянната защита по ал.4 се извършва:

1. в границите на населените места - от компетентните органи по чл.140, ал.4;

2. извън границите на населените места:

а) при извършване на обществени услуги за защита от вредното въздействие на водите - от изпълнителя на задължението в границите на възложените му територии;

б) от компетентните органи по чл.140, ал.5 в останалите случаи.

В случая обектът на контрол е компетентността на собственика на съоръжението – чл.138, ал.5, т.2, б.“а“ ЗВод, но не изключва контрола, предвиден в ЗВод от други държавни органи, вкл. от председателя на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор. Противното би означавало държавата, чрез своите органи да не упражнява контрол, респ. наказване при установена техническа неизправност.

Възложеният с разпоредбата на чл.138а, ал.3 ЗВод контрол, осъществяван от комисия, назначена от областния управител, е контрол за безопасна експлоатация на язовирите и съоръженията към тях по чл. 141б, ал. 1, т. 1, 2 и 3, т.е. от освобождаването на съхраняваните в язовира води поради разрушаване или неправилна експлоатация на язовира, т.е. касае се за друг вид контрол.

Оспореният е издаден в изискуемата писмена форма и съдържа предвидените в чл.59, ал.2 АПК задължителни реквизити в т.ч. фактически основания за издаване на акта, обратно на изложеното в жалбата. Действително не са посочени правни основания за издаване на процесното задължително предписание, но непосочването на такова, според съдебната практика, не представлява съществено нарушение на изискването за форма на административния акт, тъй като правната преценка на фактите, извършена от административния орган не обвързва съда, доколкото той е задължен да извърши самостоятелна такава при преценка за законосъобразността на оспорения пред него

административен акт по чл.146, т.4 АПК.

Не се установяват допуснати нарушения на административнопроизводствените правила, които да бъдат квалифицирани като съществени и съответно да мотивират отмяната на акта само на това основание. Правилно е приложен материалният закон.

От доказателствата по делото се установява, че с т.1.4 от Договор за дарение от 24.09.2019г. [община] е дарила на Област Д. поземлен имот с идентификатор 12231.110.59 с площ от 58 703 кв.м, начин на трайно ползване – язовир, местност „Над язовира“ в землището на [населено място], [община].

За имота е съставен Акт за публична държавна собственост № 5679/11.10.2019г. като съгласно отбелязването в т.10 същият е предоставен за управление на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, на основание чл.19б, ал.3 ЗВод. Съответно ДПУСЯ е оператор на процесния язовир, по см. на § 1, т.95 от Допълнителните разпоредби на Закона за водите - юридическо лице, което разполага със служител хидроспециалист за осъществяване на дейностите по стопанисване, поддържане и експлоатация на язовирни стени и на съоръженията към тях, възложени му от собственика.

На 01.09.2022г. е извършена проверка на техническото и експлоатационното състояние на обекта от служители на ДАМТН в присъствието на М. П. – експерт хидроинженер в регионално поделение В. на ДПУСЯ. Установено е, че основният изпускател е неизправен; вероятно затлачена входна шахта; изходната шахта е с нарушена конструкция като са обрушени стените; наблюдават се свлечени камъни от зидарията на шахтата, преградата между шибърната и мократа камера на изходната шахта е разрушена; липсва спирателен кран в изходна шахта; не изтича вода; след изходната шахта липсва отвеждащо дере или канал. Посочено е също, че съгласно Приложение № 1 към чл.10, ал.2 от Наредбата за класифициране по степен на потенциална опасност, съставено на 06.11.2020г. от комисията, назначена със Заповед № РкД-22-19/23.09.2020г. на областния управител на Област Д., язовир „Вратарите“ е класифициран в първа висока степен на потенциална опасност. Във връзка с тези констатации е дадено и оспореното предписание по т.2.2.

Съгласно чл.45 от наредбата сигурността на язовирите, язовирните стени и съоръженията към тях в условията на експлоатация се оценява чрез наблюдение и контрол на показатели за: 1. конструктивната им сигурност; 2. технологичната им сигурност; 3. влиянието им върху околната среда, човешкото здраве и материалните ценности. Според чл.46 от наредбата конструктивната сигурност е способността на язовирните стени, на съоръженията и основата им да запазват: 1. обща и местна якост, носеща способност; 2. обща устойчивост; 3. филтрационна устойчивост; 4. пукнатиноустойчивост; 5. коравина; 6. якост на умора; 7. мразоустойчивост; 8. корозионна устойчивост; 9. износоустойчивост; 10. температурна устойчивост; 11. устойчивост срещу биокорозия; 12. устойчивост на земетръс. Според чл.47 пък, технологичната сигурност е способността на язовирните стени и съоръженията към тях да изпълняват основните си функции според показатели за: 1. геометрично съответствие с проекта (кота било язовирна стена, най-висока кота противифилтрационно устройство, коти водно ниво, напор, наклони, пропускна способност и др.); 2. съответствие на свойствата на материалите (якост, водоплътност, градиенти на напора, коефициент на филтрация); 3. съответствие на състоянието на земната основа и бермите (напуканост, проникваемост, напрегнато-деформирано състояние); 4. проектния технологичен срок на експлоатация.

Дефиниция за "конструктивна цялост на язовирните стени" се съдържа в т.95а на § 1 ДР ЗВод и според нея това е качеството им да останат с ненарушена взаимна свързаност като такива и в системите с прилежащите им съоръжения - като форма, носеща способност, опорни условия, предназначение и конструктивни системи - под действието на проектните натоварвания и въздействия, без да се разрушат или съществено да се изменят, без да се нарушат връзките им и да се промени някой от проектните изчислителни конструктивни модели; запазването на конструктивната цялост на язовирната стена и съоръженията към нея осигурява нейната експлоатационна пригодност, т.е. тя да изпълнява предназначението си и да не се допусне неконтролирано изпускане на вода от водохранилището и/или нарушаване на проектните експлоатационни параметри на язовира;

Съответно "нарушаване на конструктивната цялост на язовирната стена и на съоръженията към нея" според дефиницията по т.95б от § 1 ДР ЗВод е нарушаване на съответствието между системата на язовирната стена и съоръженията към нея и проектните конструктивни модели на елементите на тази система; това е нарушаване на способността на системата да изпълнява предназначението си и съответно опасност от неконтролирано изпускане на вода от водохранилището и/или нарушаване на проектните експлоатационни параметри на язовира.

Установеното при извършената проверка, обективизирано в констативния протокол от 01.09.2022г. сочи на нарушаване на конструктивната цялост на язовирната стена и на съоръженията към нея по смисъла на посочената разпоредба като за привеждане на обекта в съответствие с изискванията за експлоатационна годност – техническа и конструктивна, е дадено оспореното предписание по т.2.2.

Актът е и съответен на целта на закона, обективизирана в закона и наредбата - предотвратяване на заливане на земи, жилищни сгради и стопански обекти.

По изложените съображения съдът намери оспореният акт за законосъобразен – постановен при отсъствие на някое от отменителните основания по чл.146 АПК, който извод обосновава неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

При този изход на спора на ответника се следват разноски за юрисконсултско възнаграждение, което следва да бъде определено в размер на 100 лева на основание чл.24 НЗПП, вр. чл.37 ЗПП, вр. чл.143, ал.3 АПК, с оглед липсата на фактическа и правна сложност на спора.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 и чл.143, ал.3 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ срещу предписанието по т.2.2. от Констативен протокол № 05-02-9/02.09.2022г., съставен от Я. Ю. П. на длъжност „главен инспектор“ в РОНЯСС „Североизточна България“ и Д. Т. Я. – К. на длъжност „началник на отдел“ в РОНЯСС „Североизточна България“, Главна дирекция „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ при Държавна агенция за метрологичен и технически надзор.

ОСЪЖДА Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ да заплати на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор сумата в размер на 100 /сто/ лева, представляваща разноски по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: